7 APRIL 1994

OBITUARY - SPEECH DELIVERED BY P. STATHOULIS

IN MEMORY OF THE LATE A. POULOS OF BENONI

Ολόκληρη ζωή 85 χρόνων άρχισε στην Καντήλα-Αρκαδίας το 1909.Το τρίτο παιδί-φτωχής οικογένειας-από τα 5 αδέλφια (4 αγόρια,1 κορίτσι).Ο αγαπημένος μας σύζυγος,πατέρας,παππούς,συνεργάτης και φίλος.

'Αφησε τη ζεστή αγκαλιά της Πατρίδας-ηλικία 16 ετών-και αυτός,όπως πολλοί άλλοι,αναζητώντας την καλύτερη τύχη.Χωρίς ποτέ να ξεχάσει τη ζεστασιά της και ιδιαίτερα του πατρικού σπιτιού.Συναίσθημα το οποίο είχα την τιμή και την τύχη να ζήσω αρκετές φορές κοντά του.Τα βήματά του τον οδήγησαν στη Ν. Αφρική,όπου ύστερα από λίγα χρόνια μαθαίνοντας την τέχνη του ζαχαροπλάστη-αρτοποιού-τα όνειρα του άρχισαν να γίνονται πραγματικότητα-μπόρεσε και απέκτησε το γνωστό φούρνο Elleys Bakery.

Having immigrated to South Africa from Greece in 1925, he virtually immediately served his apprenticeship as a confectioner baker, with Transvaal Confectionary, and thereafter went on to purchase and establish himself in his own business Elleys Bakery in Benoni.

It is from this establishment, the well known Elleys Bakery, that the late Arthur Poulos went on to develop his family life, his business career, and his serving of the community and society at large.

2 / ...

As a family man, a person who loved and respected his fellow being he created the opportunity for many a fellow Greek especially family members and friends of relatives, to work for him and eventually establish themselves in their own chosen businesses or careers. At one time all his brothers were with him at the bakery and many of his nephews. He was able to bring many of his relatives from his home village Kandila to South Africa.

Του δόθηκε έτσι η ευκαιρία να σταθεί βοηθός στ'αδέλφια του,τ'ανήψια του,σ'άλλους συγγενείς και φίλους από την Καντήλα.Από κει και πέρα έγινε και παρέμεινε η καρδιά και ο παλμός της οικογένειάς του.Στο πρόσωπό του έβρισκαν το φίλο και προστάτη οι απόδημοι της Καντήλας και ιδικά ο Ελληνισμός του Benoni.

Γνώρισε και στεφανώθηκε την αγαπητή μας Κλειώ VARSAMIS -28 Αυγούστου του 1940.Απέκτησαν τρία αγόρια,τα οποία ευτύχησαν να δουν επιστήμονες-παντρεμένα,χαρίζοντάς τους χαριτωμένα εγγόνια.

Κατόρθωσαν να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν,το όνειρο κάθε γονέα πιστού στις Ελληνορθόδοξες παραδόσεις,πατριαρχική οικογένεια.'Εχοντας τα παιδιά σαν παράδειγμα τέτοιους γονείς,δημιούργησαν ανάλογες οικογένειες-Μεγάλη τιμή για έναν Πατέρα και μια Μητέρα.

3 / ...

Blessed in marriage to Cleo Varsamis, a wonderful and dedicated wife and mother. The fruits of her motherhood we all bear witness to in her children's upbringing, their success in life and the respect they enjoy from their fellow friends. They had three sons - Strati, Angelo and George - who in turn respectively married Theresa, Maro and Giota, he lived to this wonderful age and was able to enjoy grandchildren from each of his children's marriages.

A wife, who dedicated herself to support her husband at all times, no matter what, family, friends, Community Life, Business - a lady who dedicated herself and has lived out her wedding vows after 54 years of marriage. A wonderful marriage, in later years she virtually totally dedicated herself to looking after and nursing her husband. Better care and assistance could never be found. - SHE WAS ALSO ABLY assisted by Her loving NIECE KATIE NICOLAIDOU

Yet throughout this medical hardship in looking after her husband, she still remained a wonderful elegant lady and continued to associate herself with the happy and sad occasions of her relatives and friends. May the good Lord give her in particular, strength during this period of bereavement.

'Ολα τα παραπάνω επιτεύγματα,κατορθώθηκαν χάρις στην αρμονική συμβίωση,στην αγάπη,συμπαράσταση,βοήθεια που έβρισκε στην αγκαλιά της αγαπημένης-ακούραστης Κλειώς.Βρίσκοντας πάντα τη δύναμη να είναι,σωστή μητέρα, καλή σύζυγος,μέχρι τα τελευταία χρόνια,που οι ανάγκες του λατρευτού μας Θανάση-λόγω υγείας-ήταν μεγάλες.

His responsibility and dedication as a husband, father and grandfather could not be bettered. We all are able to see the fruits of his family, how happy, loving, dedicated and supportive they are to one another. He, with his wonderful wife Cleo, established a family which truly is an asset to society. His two sons Strati and Angelo remained in the family business, and his son George became a professor at University.

He always remained the patriach of his family and relatives.

He was never alone. Always looking for and seeking the guidance of our Lord. A truly good Christian.

Mr Arthur Poulos from a very young age became the Hellenic Mr Benoni. Anything to do with Hellenism was automatically associated with him.

He dedicated most of his life in serving his fellow beings. He always believed that Hellenism should be promoted and retained at all costs in his beloved adopted homeland South Africa. He never ceased to advocate that Hellenic Culture, the language and above all the Hellenic Orthodox Faith should be promoted among his fellow Hellenes, and at the same time attain the love and respect of other fellow South Africans.

5 / ...

To him there was no limit to the promotion of Hellenism. There was no such thing as a problem that could not be solved to promote the goals of Hellenism.

We saw this through his devotion and support both in effort and action, time expended and financial support of so many Hellenic institutions. His beloved Hellenic Community of Benoni, Saheti, the Hellenic Co-operative Society, the Peloponesian Society, his Church and so many other communities, brotherhoods and institutions that enjoyed a something from him. His generosity was second to none.

A man devoted to the promotion and retention of Hellenism from a very young age. In 1937 when the Benoni - Boksburg Hellenic Association was formed, he was one of the pioneers. At the time because of the strategic importance of Benoni and the relatively high number of Greek inhabitants, he together with his fellow Greeks, formed this Hellenic Association to - at that time already - collect funds for a Church School and seek to better their relations with both the South African and the Greek authorities.

This Association was also the nucleus of the Hellenic Co-Op, which at that time met mainly in Benoni.

6 / ...

On the 11th May 1949, the Hellenic Community of Benoni was formed. The offspring of the Benoni - Boksburg Association, and he was elected Vice President. The first 12 months of this newly formed Hellenic Community was an organisational period in which they were able to finalise their constitution.

On 9 July 1950, he was elected President of the Hellenic Community of Benoni, a position he retained for a full and uninterrupted period of 16 years up to 1967.

During the period 1969 to 1972 he held the position of treasurer of the Community.

Once again in 1974 he was elected as President and retained this office for another uninterrupted period of 11 years until 1984 when he was unamiously elected as the Communitys first Honorary Life President.

He thereafter retired due to ill health, but continued to retain his interest in the Communitys affairs and in the affairs of Hellenism in general.

A total active association of 47 years, and a period of 27 years as President - the Hellenic Community of Benoni became one of the better established and operative Communities in the Republic.

7 / ...

Under his Chairmanship with the help of his colleagues and the unstinting support of his fellow Community members, the building of the school-hall and offices was achieved.

The highlight in his Community career in 1974, was the building of the Church Agios Athanasios, the one we are in today. St Arthur. He was the prime mover and he and his family donated liberly toward the church building and furnishings.

Although so intimately interwoven with Hellenism in the Republic of South Africa - his continued love for his motherland Greece. He never ceased to love and respect his adopted homeland South Africa. An eternal optimist as far as South Africa was concerned. A man grateful for what his adopted homeland had provided him with. A man who never let any of these opportunities be wasted. He also in his own philanthropic manner served not only Hellenism but the South African society on a broader basis by being a donor to many a welfare and philanthropic causes particulary in his home town Benoni. A true philanthropist.

For his distinguished service to Hellenism and the Church, he was honoured by the Patriach of Alexandra by having the Cross of St Mark bestowed on him in 1979. He was also honoured by the Federation of Hellenic Communities by being awarded a medal for distinguished service in 1986. The medal was bestowed by the then President P.W. Botha on behalf of the Federation.

8 / ...

He loved being with people, he loved and enjoyed tying bonds with families. He went on to become the Godfather of many children, one of whom I have the privilege to be. He baptised me in 1937. He showed his love for humanity and his religion by always offering to be the Godfather and bonding himself with children.

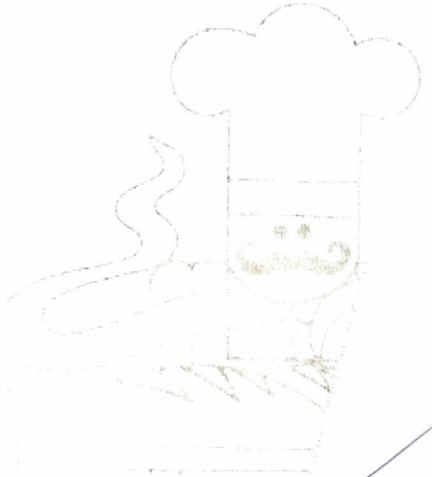
A wise man, a man who when approached was ready to offer assistance. His left hand never knew what his right hand was doing. He offered advice based on his experience and wisdom in such a way as to retain the confidence and the respect of those he advised. A truly respected and wise man. His memory, his words of advice, his assistance where given will always be remembered and remain with us.

Πάντα θα τον θυμόμαστε (η μνήμη του θα είναι κοντά μας).Οι πράξεις του πάντα θα μας παραδειγματίζουν.Παρακαλούμε το Θεό ν'αγκαλιάσει την ψυχή του.Το χώμα ας είναι ελαφρό γι'αυτόν.

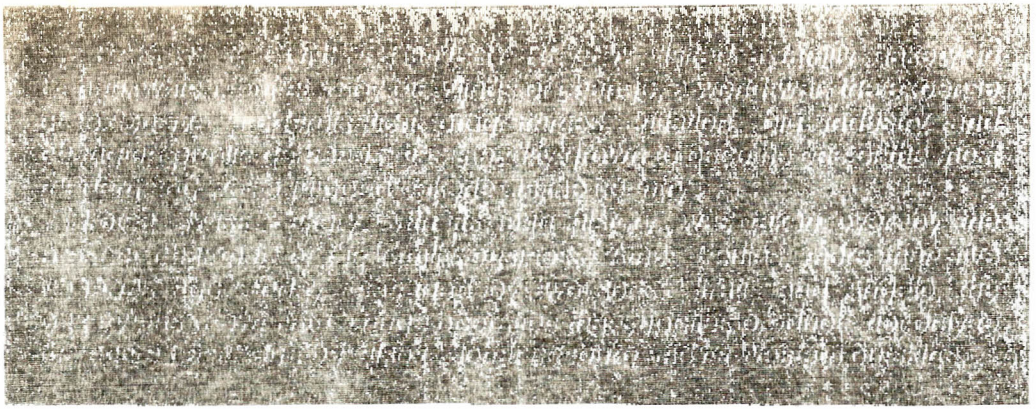
Αιωνία του η μνήμη!

/6554/pa

PROTEA SWISS BAKERY

Profile

Portrait of a family

"The secret of our success? Hard work, quality products, friendly service and faith in the future"

by Gerd Muller

Chairman of Protea Swiss Bakery, Athos Poulos, was born in the village of Kandilla, Greece. He emigrated in 1924 to settle in South Africa.

"The secret of our success? Hard work, quality products, friendly service and faith in the future," he says.

I left Greece in 1924, and came to South Africa as one of my uncles had been here earlier. Coming straight to Benoni, we were on our own at first and we were looking for fellow patriots or countrymen who could help us. I found a small confectionery in Benoni where I was employed as a confectioner.

I have now been in South Africa for 60 years – in fact, October 13, 1984, marked exactly six decades.

Unfortunately after two years I was left fortune-less (or me perhaps – this bu[illegible]ness closed down. I had no option but to go to Johannesburg as I did not want to work for any small bakery or confectionery. I was lucky to get a job as an apprentice at Transvaal Confectionery, which was the biggest business of this kind in the country.

"After completing my apprenticeship in 1930 I returned to Benoni. I felt I had better opportunities here and started to work in a small confectionery, called Cleys. The owner, who did not understand much of the trade, sold the business to me a few months later. From there on I went from success to success!"

Mr Poulos reports that the first day after taking over Cleys Bakery, his takings mounted to only 2[illegible] shillings. It was disappointing but not discouraging as he had a strong belief in bread which is a staple food.

"People will always have to eat bread and this fact has been my driving force" says Mr Poulos.

"When I arrived in Benoni there were only so-called Scotch ovens in use. These can be compared with a pizza oven as one had to make a proper fire inside the oven and later take the ashes out. However, in Johannesburg I had been working with new ovens and machinery so I put a new double deck steam oven into operation. It was heated by pipes running alongside the oven and being fired from the back. The heat could be regulated up to 600 degrees.

"I started selling cakes as we used to do in Johannesburg and later produced bread as well. I was aiming at introducing new quality and new

Continued on page 29

Athos Poulos

PROTEA SWISS BAKERY

Continued from page 27

days.

"To handle deliveries we had two horses and two carts. The stables were in the back of my shop. We delivered to homes although we were not too much in favour of this policy as it meant lots of trouble and losing valuable time. This caused us to buy the first car which cost us a couple of hundred pounds. Later we acquired quite a few vehicles that were all given different names by the drivers. Once we had our first fleet of cars we did away with the horses.

"After a few years we had two cafés, one in Princess Avenue and one in the bakery. These two cafés were a boon as they helped to sell our products.

"My business philosophy has always been to have quality and give first class service. I think this is the reason why we always survived, even in times when the bakeries were involved in most terrible price wars. There were too many small bakeries existing at that time. Eventually they all went out of business. This was quite beneficial for us as it made us more independent. We did not give discounts but worked on the principle of quality instead. Our position improved, as people went to other cafés demanding our bread. This benefitted our wholesale tremendously. The cafés had no option but to stock our products as there was no [illegible] bakery making a top quality loaf of bread at the time.

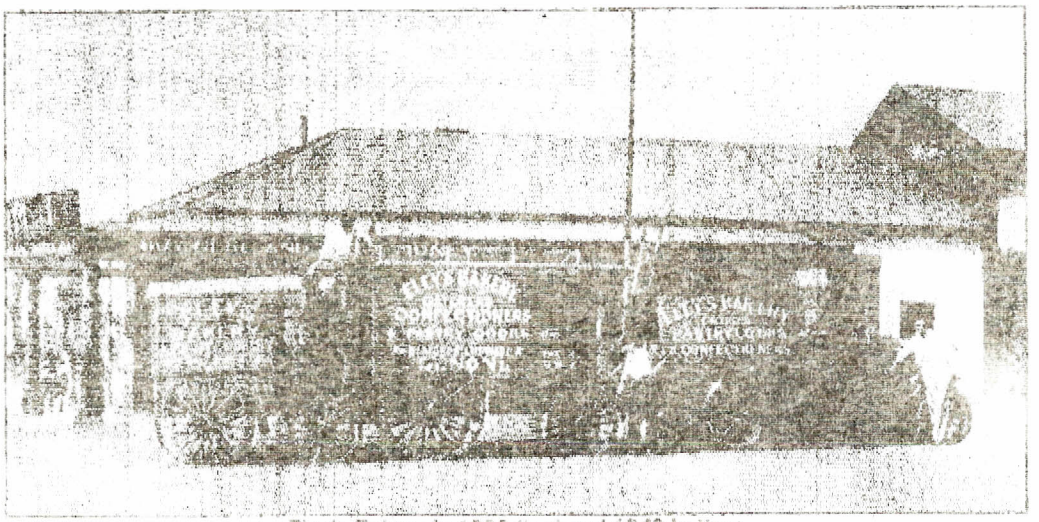
"Then Fotheringhams in Johannesburg came out with a very good product, but they had a higher price for their quality. Our advantage was to have a more popular price and to sell hot bread on Sundays. You would have been surprised to see all the people queuing outside the shop on Sunday for a loaf of hot bread! Again, this was a plus for us. This policy followed through with [illegible] the years.

"I remember in the sixties we started to write down registration numbers of the cars as people arrived from as far afield as Pretoria, Vereeniging, Springs and even Witbank. Anyone that was around in those days may well remember the queues outside the café on the corner of Tom Jones Street on a Sunday morning, wet or fine, as people waited to buy our hot bread. This attracted so many visitors to Benoni that local traffic officers were on point duty every week assisting with the parking and managing of the eager drivers. It became a social gathering on a Sunday, so we had to have nine or ten assistants in our shop to cope with the rush for hot bread.

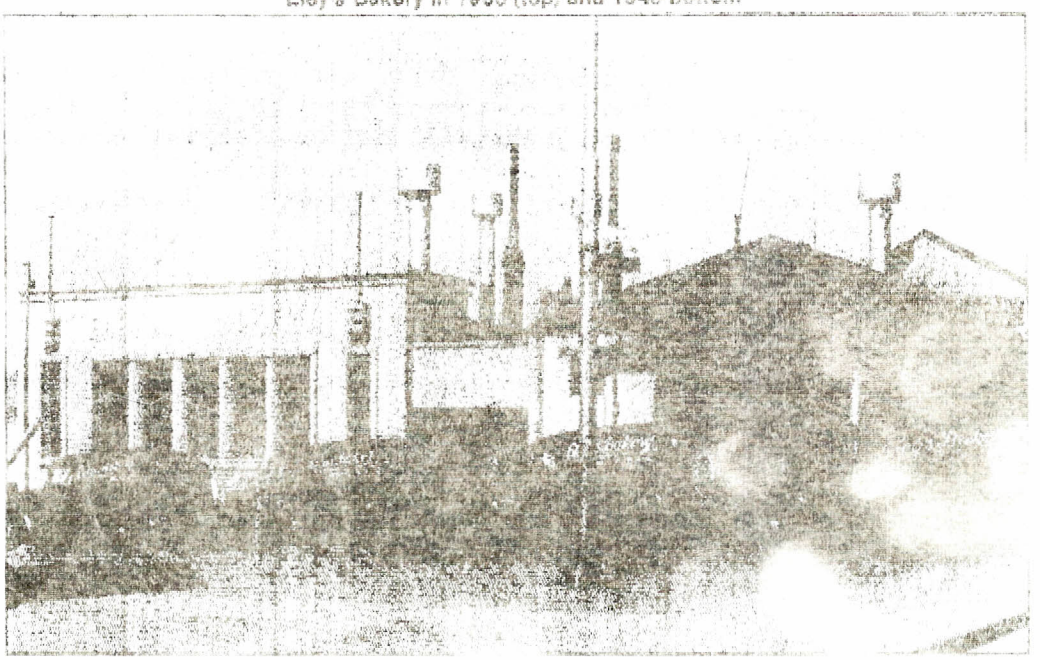
"In 1966 we modernised our bakery and in 1969 one of the milling companies bought shares in our business. We carried on with that partnership until 1976 when they decided to set up an operation in the industrial area. We sold our shares and immediately started another new business.

"In order to do this we bought a wholesale confectionery license from a small shop in Rothsay Street Benoni, then transferred the licence to our old premises. We never discontinued our service to the public at any time which we felt was very important. When our former partners moved out we were immediately ready to start business again.

"The decision to install a new fully automatic plant recently was another highlight which boosted us into large scale production. In fact, we can proudly say that we have one of the most modern bakeries on the East Rand and nevertheless we still remain a family business for a family town."

Eley's Bakery in 1930 (top) and 1940 bottom

THE HELLENIC COMMUNITY OF BENONI

DIE HELLEENSE GEMEENSKAP VAN BENONI

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΜΠΕΝΟΝΙ

104 WOBURN AVENUE, BENONI — TELEPHONE 54-4175 — P.O. BOX 923, BENONI 1500
Please post all correspondence to: P.O. BOX 923, BENONI 1500 SOUTH AFRICA

ΨΗΦΙΣΜΑ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ 28ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1984

Η Γενική Συνέλευση της Ελληνικής Κοινότητος Μπενόνι που πραγματοποιήθηκε στις 28 Μαρτίου 1984 στην αίθουσα τελετών του Σχολείου, αποτελουμένη από 95 μέλη, λαβούσα υπόψη την εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, την οποία διατύπωσε ο Προεδρεύων αντιπ Χρήστος Αναστόπουλος για την ανακήρυξη ως Επιτίμου Προέδρου του μέχρι σήμερον Προέδρου της Κοινότητος

Κου ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

καθώς και τη δράση, τις ενέργειες, τις υπηρεσίες, τις ενεργεσίες και δωρεές και τις επί 45 και πλέον έτη αδιάκοπες προσπάθειές του για την πρόοδο της Κοινότητος και τη ενισχύση του Ελληνισμού γύρω απ αυτή, αναγνωρίζουσα δε τα ανωτέρω ως Εθνική δράση και προσφορά,

ΑΝΑΚΗΡΥΣΣΕΙ

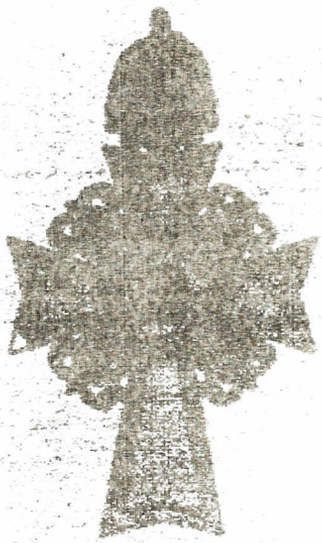
τον Κον Αθανάσιον Παπαθανασόπουλον, Πρόεδρον επι δεκαεπτά έτη

ΕΠΙΤΙΜΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟΝ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΜΠΕΝΟΝΙ

Μπενόνι 12 Απριλίου [illegible]

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ϛ΄.

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΠΑΠΑΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Η Μετριοτης ημων τιμωντες την τε αλλην αρετην
και τας προς την εκκλησιαν και το εθνος πολλαπλας υπηρεσιας
του προεδρου της ελληνικης κοινοτητος μηενων
κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

απονεμομεν αυτω τον τιμιον σταυρον του αποστολου και ευαγ[illegible]
στου μαρκου Β΄ ταξεως ως δειγμα ορατον της αποστολικης ευλογιας
εφ' ω και εκδιδεται τοδε το πατριαρχικον γραμμα

εν αλεξανδρεια μηνι ιουνιω, ε΄ αρτϛ

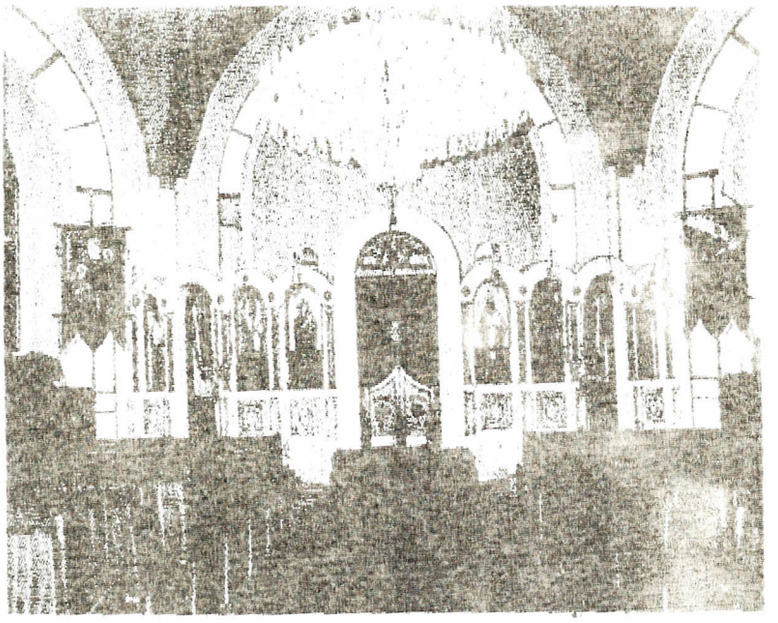
† ὁ Ἀλεξανδρείας Νικόλαος

ST. ATHANASIOS

Built in 1974, designed by Mr. Paul Voutsas a Pretoria Architect, St. Athanasios is today the most modern Byzantine structure in the Republic, and stands proud as a landmark in Benoni. The Church is octagonal in shape and an interesting feature of its design is that the dome is self supporting making the interior column free and the alter visible to all from any given point.

In each of the 8 interior arches paintings measuring 4 metres x 3 metres painted by one of Greece's most famous religious artists Dionysios Andravidakis have been installed. The central chandelier in the church took over 10 months to complete overseas, imported and assembled here in South Africa. The crystal chandelier which is of a Maria Theresa design has 100 globes, measures 2 metres from edge to edge and weighs 300 Kg.

The Church can accommodate a congregation of 800 people.

A view of the interior of St. Athanasios

ST. ATHANASIOS DAY

The Benoni Hellenic Orthodox Church is named after St Athanasios and celebrates its Namesday on the 18th day of January annually. This year the celebrations were particularly well attended. After

History of Hellenism in South Africa
Ιστορια Ελληνισμου Νοτιου Αφρικης

Υπο την Αιγιδα Πανεπιστημιακων Αρχων του Πολυ και Πανεπιστημιου Αλεξανδρειας και Πολης Αφρικη κε Παγκοσμιου Γ. Συν. Μακεδονικη Ομοσπονδια και Πρεσβειας - Μελανο και της Α.Π. της Πρεσβειας της Ελλαδος κ.Α. Τσιλα

P.O. Box 2352, Parklands 2121, Johannesburg, South Africa
Telephone: 447-3844 • 724-8528 • 724-8539

23 Μαρτίου 1992

Λειότι το Πρόεδρο και Διοικητικό Συμβούλιο
της Ελληνικής Κοινότητας Βέλλου

Λειότι μοι κύριοι

Βρωλείσουμε συνταχθέν κείμενο από τον καθηγητή κ Ε. Μάνη ζαρη που αναφέρεται στην Κοινότητα σας.

Παρακαλούμε όπως το μελετήσετε προσεκτικά και μας ενημερώσετε για τυχόν προσθέσεις, αφαιρέσεις ή διορθώσεις ώστε να μπορέσει η επιτροπή να το υποβάλλει στις την τελική του και οριστική μορφή για να συμπεριλη-φθεί στις την ιστορία του Ελληνισμού της Νοτίου Αφρικής.

Παρακαλείσθε επίσης όπως μας αποστείλετε φωτογραφίες των Διοικητικών Συμβουλίων σας, των Προέδρων που έχουν υπηρετήσει στην Κοινότητα σας, ως επίσης και της εκκλησίας ή Κοινοτικής αιθούσης σας ή οτιδήποτε άλλο ιστορικό ντοκουμέντο έχετε, μας και από μέντα οποία διεξαμάτισαν κάποιο ρόλο στην Κοινότητα σας.

Τέλος οποιαδήποτε οικονομική βοήθεια σας προς τον σκοπό είναι ευπρόσδεκτη.

Φιλικά

Ε. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Τ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Ε. Παπαθανασοπουλος (Προεδρος), Π. Σταθοκης (αντιπροεδρος), Π. Μανιδακ (Γραμ.), Γ. Μιχαηλιδης (Α' Γραμματεως), Κ. Γιαννακ, Μ. Αρης, Τ. Σπυριδη, Ο. Τσιλιγκ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ BENONI

Η Ελληνική Κοινότητα της περιοχής του Benoni έχει ιδρυθεί για πολλά χρόνια και έχει παρουσιάσει αξιόλογη δράση. Γι αυτό θα εξεταστεί σε κεφάλαια.

1. ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ

Η πόλη απέχει περίπου 19 χιλιόμετρα από το κεντρικό Johannesburg και είναι για πολλά χρόνια κέντρο χρυσορυχείων. Οι πρώτοι Έλληνες που εγκαταστάθηκαν στην πόλη κατά τη δεκαετία 1910/1920 προερχόνταν κύρια από τη Λέσβο, την Ιθάκη, τη Νεάπολη Βοΐων (Βάτικα) και Πελοπόννησο (1). Αρκετοί από αυτούς ήταν εργάτες στα μεταλλεία αλλά οι περισσότεροι ασχολήθηκαν με tea-rooms, καφενεία και άλλες μικρές επιχειρήσεις (2). Μερικοί όπως ο Α.Γ. Αλεξάνδρου από τα Λουτρά Λέσβου, Β.Κ. Μωραΐτης από το Κιόνο Ιθάκης και Γ. Τζηρίτης από την Τσίπολη Πελοποννήσου κατά το 1920 είχαν αφήσει σεβαστό όνομα στους εμπορικούς κύκλους της πόλης με την επαγγελματική τους δραστηριότητα και οικονομική επιτυχία. Ο Αλεξάνδρου ήταν ιδιοκτήτης τριών tea-room (Princess, Elite και Court), σε κεντρικά σημεία της πόλης, ο Μωραΐτης ήταν ιδιοκτήτης κτιρίων και ο Τζηρίτης ένας από τους πιο σεβαστούς εμπόρους της πόλης (3).

Άλλοι πρωτοπόροι ήταν οι Π.Γ. Αλεξάνδρου από τα Λουτρά της Λέσβου, ο Π. Βελιώτης από τα Βάτικα, ο Δ. Γιαννούτσος από το Σκτάνησα, ο Άγγελος και ο Δευτεράτος από την Ιθάκη, ο Κ. Ιωαννίδης από την Κύπρο, ο Ο.Ν. Μωραΐτης από την Ιθάκη, ο Μ.Ν. Μαυροειδάκης από την Κρήτη, ο Γ.Δ. Μαυραντώνης από τα Λουτρά Λέσβου, ο Ι.Π. Πρίλης, οι αδελφοί Κοφιανού από την Ιθάκη, ο Ι. Σταβάκης από τα Βάτικα (4).

Κατά το 1920 περίπου 80 Έλληνες ζούσαν στην πόλη από τους οποίους 30 ήταν παιδιά σχολικής ηλικίας (5). Κατά το 1919 ιδρύθηκε ελληνικό σωματείο (ίσως ο προάγγελος της Κοινότητας) αλλά διαλύθηκε σ' ένα χρόνο απο έλλειψη ενδιαφέροντος και χρημάτων (6). Ο αριθμός τους μεγάλωσε σημαντικά μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο όταν καινούργιοι μετανάστες έφτασαν στην πόλη (7). Έτσι κατά την περίοδο 1937 ιδρύθηκε το Hellenic Society στο Benoni "Ο Ελληνικός Σύλλογος Benoni/Boksburg". Πρωτεργάτες της πρώτης αυτής συλλογικής εθνικής προσπάθειας ήταν οι Α. Λευτεράτος, Δ. Δερμάτης, Λ. Παπαθανασόπουλος, Δ. Μαυραντώνης, Δ. Ρόκας, Κ. Κωνσταντινίδης, Κ. Βελιώτης και άλλοι. Αυτοί οι πρωτοπόροι ήταν οι πρώτοι που έβαλαν το "θεμέλιο λίθο" που πάνω στηρίχτηκε το κοινοτικό οικοδόμημα με την μετέπειτα ίδρυση της Ελληνικής Κοινότητας. Ο άμεσος σκοπός του συλλόγου ήταν η σύσφιξη των πατριωτικών και φιλικών δεσμών ανάμεσα στους Έλληνες των δύο πόλεων (Benoni & Boksburg) καθώς και η στενότερη επαφή με τις Νοτιοαφρικανικές αρχές και τις κατά καιρούς κυβερνήσεις στην Ελλάδα. Το 1938 έγινε ο πρώτος πανηγυρικός χορός του Συλλόγου στη Δημαρχιακή αίθουσα του Boksburg παρουσία πλήθους Ελλήνων και αντιπροσώπων των τοπικών αρχών. Η ίδρυση του Συλλόγου έδωσε έναυσμα στις προσπάθειες εξεύρεσης χρηματικών πόρων για το χτίσιμο εκκλησίας και σχολείου. Η δράση του Συλλόγου συνεχίστηκε και στα χρόνια του πολέμου. Κατά την 28η Οκτωβρίου το Δ.Σ. έκανε έκτακτη συνεδρίαση και αποφάσισε σχετικά να διαθέσει για τον αγώνα όλα τα σήμαντρα του ταμείου του καθώς και όσα μαζευόταν από έρανο που θα γινόταν κείνη τη στιγμή (8).

α μας περιγράφει τις ιστορικές αυτές στιγμές ένας πρωτοπόρος που παρευρι-
σκόταν στη συνεδρίαση:

"Συγκινητική υπήρξε η προσφορά όλων. Μέχρι και τα ιδιωτικά τους κοσμήματα πρόσφεραν πολλοί για τον μεγάλο αγώνα στον οποίο επεδόθημε η πατρίδα. Ίσως το ποσό να ήτον μικρό αλλά είχε μεγάλη συμβολική σημασία, γιατί φανέρωνε την καθολική μας συμπαράσταση στον αγώνα της πατρίδας. Το μικρό αυτό χρηματικό ποσό τηλεγραφήθηκε την επόμενη μέρα στην Ελληνική Κυβέρνηση. Ενθουσιασμένοι από τις περήφανες νίκες του Ελληνικού στρατού στα Αλβανικά βουνά και την πρόλαση του στις Ελληνικές πόλεις της Βορείου Ηπείρου καταβάλαμε κάθε δυνατή προσπάθεια για να συμπαρασταθούμε στον αγώνα. Αργότερα στα χρόνια της μαύρης κατοχής και μέχρι την απελευθέρωση της πατρίδας όλοι μας Σύλλογοι και Κοινότητες συσπειρωθήκαμε και ενεργώντας όχι πλέον μεμονωμένα αλλά συλλογικά βοηθήσαμε τους θεινοπαθούντες Έλληνες όχι μόνο οικονομικά αλλά αποστέλλοντας τρόφιμα και είδη ρουχισμού. Γενικώτερα όλα αυτά τα χρόνια επιδοθήκαμε σε αγώνα συμπαράστασης και βοήθειας" (9)

Ο Σύλλογος αυτός έβαλε τα θεμέλια που πάνω τους στηρίχτηκε το χτίσιμο μιας ενεργητικής Κοινότητας.

2. Η ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΕΝΝΩΝ: ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

Η Κοινότητα, φυσική συνέχεια του Ελληνικού Συλλόγου που έχει σήμερα περίπου 233 μέλη/οικογένειες (10), ιδρύθηκε το 1949 μετά από απόφαση του Συλλόγου να αυτοδιαλυθεί και να χτιστεί η Κοινότητα (11). Η Κοινότητα είχε εκείνη την εποχή πολύ καλές σχέσεις με τον Ελληνικό Συνεταιριστικό Σύλλογο που έκανε ταυτόχρονες συνεδριάσεις και συγκεντρώσεις στην πόλη για να συσπειρώσει τους Έλληνες καταστηματάρχες της περιοχής (12).

Στις 11 του Μάη του 1949 έγινε η πρώτη ταυτόχρονη Γενική Συνέλευση των μελών της Κοινότητας όπου αποφασίστηκε η ίδρυση της Κοινότητας. Το πρώτο Δ.Σ. αποτελέστηκε από τους Δ. Ρόκα (Πρόεδρο), Δ. Παπαθανασόπουλο (Αντιπρόεδρο), Χ.Μ. Κατσούδη (Ταμία), Π. Κοτσοβό (Γραμματέα) και τους Μ. Μανωλιό, Ι. Σαββίδη, Γ. Σκληρό, Κ. Μωραΐτη, Χ. Ρέβελα και Σ. Λελαπόρτα σαν μέλη (13). Η πρώτη εκλεγμένη επιτροπή της Κοινότητας κατά τη διάρκεια της θητείας της προσπάθησε να δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες για την οικονομική της ενίσχυση και την διατήρηση του ήδη υπάρχοντος σχολείου (14). Ήταν κύρια μια μεταβατική επιτροπή που δούλεψε σκληρά για το γράψιμο ενός σοβαρού καταστατικού που ψηφίστηκε στην δεύτερη Γ.Σ. της Κοινότητας στις 9 Ιουλη 1950 (15). Κατά τη συνέλευση αυτή το καινούριο Δ.Σ. απαρτίστηκε από τους Δ. Παπαθανασόπουλο (Πρόεδρο), Τ. Καββαδά (Αντιπρόεδρο), Α Μαυραντώνη (Γραμματέα), Ταμία τον Κ. Κωνσταντινίδη και Δ. Ρόκα και μέλη τους Μ. Μανωλιό, Γ. Σκληρό, Δ. Χριστοδούλου και Σ. Χαγιάννη (17).

Το καταστατικό αναφέρει στο πρώτο του άρθρο ότι κύριος σκοπός της Κοινότητας ήταν η διατήρηση των ελληνικών ηθών και εθίμων και της γλώσσας και θοησκευτικής ανάπτυξης των Ελλήνων της περιφέρειας και το χτίσιμο σχολείου και εκκλησίας. Το καταστατικό γράφτηκε στην αγγλική (18). Κατά την περίοδο 1952-1953 οι κάτωθι κατείχαν τις ηγετικές θέσεις στο ποδάλιο του Δ.Σ. της Κοινότητας: Πρόεδρος: Δ Παπαθανασόπουλος, Αντιπρόεδρος: Τ. Καββαδάς, Ταμίας: Α Μαυραντώνης, Γραμματέας: Κ. Κωνσταντινίδης, Θ. Δρυμού, Γ. Δευτεράτος και Ι. Χαϊδίου (19).

Κατά το 1955 ο Α. Παπαθανασόπουλος ήταν Πρόεδρος, ο Κ. Κωνσταντινίδης Αντιπρόεδρος, ο Δ. Μαυραντώνης Ταμίας, ο Ι. Χρήστου Γραμματέας και οι Ρόκας, Τ. Καββαδάς, Κ. Δρακόπουλος και Σ. Λευτεράτος μέλη (20). Κατά την περίοδο 1956-1958 οι παρακάτω αποτέλεσαν το Δ.Σ. της Ελληνικής Κοινότητας: Α Παπαθανασόπουλος Πρόεδρος, Δ. Μαυραντώνης Αντιπρόεδρος, . Καββαδάς Ταμίας, Κ. Κωνσταντινίδης Γραμματέας, και οι Σ. Νεοκλέους, . Διβέρης, Δ. Ρόκας ήταν τα μέλη (21). Για το 1959 οι κάτωθι εκλέχτηκαν από τα μέλη της Κοινότητας για το Δ.Σ. τους. Α. Παπαθανασόπουλος Πρόεδρος, Ι. Χρήστου Αντιπρόεδρος, Θ. Χαραλάμπους Ταμίας, Σ. Νεοκλέους Γραμματέας, και οι Δ. Μαυραντώνης, Κ. Κωνσταντινίδης, Τ. Καββαδάς, . Ρόκας και Δ. Χριστακόπουλος σαν μέλη (22). Κατά το 1960 το Δ.Σ. της Κοινότητας αποτελείτο από τους παρακάτω πρωτοπόρους: Α. Παύλος (Πρόεδρος) . Χρήστου (Αντιπρόεδρος), Θ. Χαραλάμπους (Ταμίας), Κ. Κωνσταντινίδης Γραμματέας) και μέλη τους Τ. Καββαδά, Δ. Ρόκα, Δ. Χριστακόπουλο, Σ. αβιτη και Ο. Νεοφύτου (23).

Κατά την περίοδο 1961-1963 το Δ.Σ. της Κοινότητας απαρτιζόταν από τους παρακάτω: Α. Παπαθανασόπουλος (Πρόεδρος), Ι. Χρήστου (Αντιπρόεδρος), . Νεοκλέους (Ταμίας), Κ. Μωραΐτης (Γραμματέας), Δ. Χασούλας, Δ. Ρόκας, . Αργυρού, Θ. Χαραλάμπους και Σ. Κουταΐδης (24). Κατά τα χρόνια 1964-1965 ο Δ.Σ. αποτελείτο απο τους Α. Παπαθανασόπουλο (Πρόεδρο), Σ. Κουταΐδη (Αντιπρόεδρο), Κ. Μωραΐτη (Γραμματέα), Δ. Τρίμη (Ταμία), Μ. Δανδουλάκη . Γονατά, Τ. Ταυρίδης, Δ. Ζαντιαννάκης (μέλη) (25). Κατά την περίοδο 966-1967 οι παρακάτω αποτελούσαν το Δ.Σ. της περιόδου: Σ. Κουταΐδης (Πρόεδρος), Σ. Καΐμης (Αντιπρόεδρος), Κ. Μωραΐτης (Γραμματέας), Β. Μα-λλας (Ταμίας) και Δ. Γονατάς, Δ. Ρόκας, Μ. Δανδουλάκης, Σ. Κασιμιώτης, Δ. Χαριλάου μέλη.

Το 1968 το Δ.Σ. της Κοινότητας είχε την παρακάτω σύνθεση: Σ. Κουταΐδης (Πρόεδρος), Δ. Γονατάς (Αντιπρόεδρος), Μ. Χατζηθεοδώρου (Γραμματέας), Δ. Παπαθανασόπουλος (Ταμίας), Κ. Μωραΐτης, Δ. Σιάκος, Π. Γιαννακόπουλος, Δ. Ρόκας, Π. Γιαννακόπουλος (μέλη). (28) Κατά την περίοδο 1969 οι Κ. Μωραΐτης (Πρόεδρος), Δ. Γονατάς (Αντιπρόεδρος), Μ. Χατζηθεοδώρου (Γραμματέας) Δ. Παπαθανασόπουλος (Ταμίας) και Σ. Κουταΐδης, Δ. Παριανός, Δ. Χαριλάου, Π. Καββαδάς, Γ. Παυλίδης, Δ. Ρόκας και Σ. Καΐμης (μέλη), εκλέχθηκαν.

Κατά την περίοδο 1971-1972 οι Κ. Μωραΐτης (Πρόεδρος), Δ. Μαυραντώνης (Αντιπρόεδρος), Σ Κουταΐδης (Γραμματέας), Δ. Παπαθανασόπουλος (Ταμίας) και Ο. Αργυρού, Τ. Καββαδάς, Χ. Ταλιώτης, Σ. Νεοκλέους, Σ. Καΐμης, Δ. Χαριλάου και Σ. Καρταμπάνης (μέλη) εκλέχτηκαν για το Δ.Σ. της Κοινότητας (29). Κατά την περίοδο 1973 οι Τ. Μαυραντώνης (Πρόεδρος), Κ. Νεοκλέους (Αντιπρόεδρος), Χ. Νικολάτας (Γραμματέας), Δ. Παύλος (Ταμίας) και Μ. Σεφ-πιζής, Π. Κυριακίδης, Δ Ροδόπουλος, Χ. Γονατά και Π. Χαραλάμπους εκλέχτηκαν στο Δ.Σ. της Κοινότητας (30).

Κατά το 1973 ο Σύλλογος Ελλήνων Νέων έκανε την πρώτη του συνεδρίαση στα γραφεία της Κοινότητας με 33 άτομα παρόντα (31). Μετά απο μεγάλη κινητοποίηση ο Σύλλογος είχε περί τα 160 μέλη το 1974, γεγονός που δείχνει τον ενθουσιασμό των ηγετών της οργάνωσης που με διάφορες συγκεντρώσεις ομιλίες, διαλέξεις κλπ συσπείρωσε τη νεολαία της πρώτης και δεύτερης γενιάς κάτω από την αιγίδα του. Ο Σύλλογος νέων αποτέλεσε μια υπαρξη του Δ.Σ. της Κοινότητας και δουλεύει σε αγαθή συνεργασία μαζί του

Κατά το 1974 το Δ.Σ. της Κοινότητας αποτελιόταν από τους Κ. Γουναρά, Λ. Παπαθαναασόπουλο, Δ. Χρυσ[illegible]πουλο, Γ. Αναστόπουλο, Δ. Νεοκλέους και Ψύλλο (33). Κατά την περίοδο 1975-1976 τα μέλη που εκλέχτηκαν ήταν ως εξής: Παπαθαναασόπουλος Λ. (πρόεδρος), Μαυραντώνης Δ. (Ταμίας), Καρταμπάνης Σ. (Αντιπρόεδρος), Αναστόπουλος Χ. (Γραμματέας) και Δ. Ψύλλος, Μ Κουταϊδης, Τ. Μαυραντώνης, Γ. Μα[illegible], Σ. Κωνσταντινίδης Σ. Χαραλάμπους, Κ. Νεοκλέους μέλη. (34)

Κατά την περίοδο 1977-1978 οι παρακάτω αποτέλεσαν το Δ. Σ. της Κοινότητας: Λ. Παπαθαναασόπουλος, Γ. Βάγιας, Δ. Ψύλλος, Τ. Μαυραντώνης, Γ. Μιχαήλης, Σ. Καρταμπάνης, Σ. Μαρκουλίδης, Ν. Πέτρου, Κοργιάς Ν., Λυσιτίδης και Παπανός. (35)

Κατά τις περιόδους που περιγράψαμε τα κατά καιρούς διοικητικά συμβούλια συσπείρωναν σημαντικά τον ελληνισμό του Βερολίνου κάτω από την αιγίδα τους και προχώρησαν τα σχέδια του. Οι γενικές συνελεύσεις της Κοινότητας ήταν τις περισσότερες φορές καθρέφτης της κοινωνικής ζωής των Ελλήνων της πόλης με σημαντική φιλικότητα και δημοκρατική ανταλλαγή απόψεων (36). Κατά το 1979 ο Γ. Χάλαρ έδωσε στην Κοινότητα της πόλης 25.000 μαρκ (37) ποσό που βοήθησε σημαντικά την Κοινότητα στις προσπάθειες της.

Κατά το 1978-1979 το Δ.Σ. της Κοινότητας απαρτιζόταν από τους Λ. Παπαθαναασόπουλο (Πρόεδρο), Σ. Καρταμπάνη (Αντιπρόεδρο), Τ. Μαυραντώνη (Ταμία), Γ. Μιχαήλη (Γραμματέα), Δ. Ψύλλο, Ν. Πέτρου, Χ. Αναστόπουλο, Λ. Παπανό, Σ. Μαρκουλίδη, Μ. Κουταϊδη και Ν. Κοργιά (μέλη) (38). Κατά το 1980-1981 οι παρακάτω απάρτιζαν το Δ.Σ. της Κοινότητας: Θ. Χαραλάμπους, Γ. Μανωλιός, Λ. Παπαθαναασόπουλος, Δ. Σεοβογιάννης, Δ. Μαυραντώνης, Κ. Νεοκλέους, Φ. Χριστοβούλου, Χ. Αναστόπουλος, Γ. Μιχαήλης, Τ. Μολλές, Σ. Καρταμπάνης (39).

Κατά τη Γενική Συνέλευση του έτους 1980 ανακοινώθηκε ότι ένας ανώνυμος δωρητής πρόσφερε στην Κοινότητα 25.000 μαρκ για τις ανάγκες της (40), ενώ κατά το 1982 υπήρξαν διαφορές ανάμεσα στις Κοινότητες Brakow και Βερολίνου

TRANSACTION REPORT

7-APR-84 THU

DATE	START	SENDER	TX TIME	PAGES	TYPE
7-APR	8:53	541211	4'12"	1	